

II.
\$ 24026
2153

8° lit.

24026. II. C. g.

SVEETI
v
KRIZEV POT

o d
Zveličaniga Patra
Leonarda iz Portu Mauricio

iz ojstrejšiga ordna
Svetiga Frančiška

zložen v laškim jeziku,

in

SVETA MAŠA

Z
drugimi molitvami.

Petiga popravljeniga natisa.

V Ljubljani, 1861,

V založbi in na prodaj per **Leopoldu Kremžarji**,
bukovezu in kupčevavcu z bukvami.

Takrat tedej jim ga je (Pilat) izdal, de bi bil križan. Vzeli so pa Jezusa in ven peljali. In je svoj križ noseč ven šel na mesto, ki se imenuje mesto mertvaških glav, po hebrejsko pa Golgata. Ondi so ga križali.

(Janez 19, 16 — 18.)

O vi vsi, ki greste po potu, premislite, in glejte, če je še kaka bolečina, kakoršna je bolečina moja!

(Žalostna pesem Jeremija
preroka 1, 12.)

IN = 03000 4456

Predgovor.

Bukvice imenovane: „Sveti Križev pot,“ so bile od visoko častitljivega sekavškiga Škofijstva v Gracu 4. velkiga serpanja 1842 v nemškim jeziku z naslednjimi besedami poterjene:

Approbation.

Nr. 1672.

Gegen die Drucklegung dieser Andachtsübung, betitelt: Pot svetiga Križa etc. wird in geistlicher Beziehung kein Anstand genommen.

Von dem fürstbischöflichen Sekauer Ordinariate zu Graz am 4. August 1842.

Im Auftrage Sr. f. b. Gnaden

Jos. Kramer,

Domdechant.

Blasius Neubauer,

Secretär.

Kakó ljube in drage so te bukvice svetiga Križeviga pota pobožnim krist-

janam, se že iz tega lahko razvidi, ker so se mogle zdaj že v peto natisniti dati; torej jih ni treba, še posebej hvaliti in ljudstvu perporočevati.

Od več strani so se pa želje duhovnih Gospodov zaslišale, de bi se imenovane bukvice ob perložnosti noviga natisa nekoliko, kar besedo zadeva, popravile, in v čistejši kranjšini na svitlo dale, ker človeka boli in še clo moti, če mora iz bukvic, ki so v tako skaženim jeziku pisane, sveti Križov pot pred ljudstvam na glas moliti. Tej pravični želji smo hotli vstreči, torej smo skaženo kranjšino nekoliko popravili, vender ne prav do čistiga, de se bo ljudstvo per očitni molitvi svetiga Križeviga pota tudi bukvic poprešnjih natisov zamoglo poslužiti.

Nate tedej popravljene in očišene bukvice, ter poslužite se jih k božji časti in k zveličanju svojih duš. Bog, Oče nebeški, pa napolni vaše serca z ljubeznijo do svetiga Križeviga pota!

J. V. Popravljavec.

Janez Volčič ??

Pisavec

bukvic sv. Križeviga pota.

Perlastujejo se te bukvice zveličanemu Patru Leonardu iz Portu Mauricio (tako se imenuje mesto, v katerim je bil rojen leta 1676). Ta služabnik božji je preživel 44 lét v ojstrejšim ordnu sv. Frančiška. Poln ljubezni do Boga in do bližnjiga se je ves ta čas silno trudil, prav veliko ljudi k Bogu perpeljati. Zatorej je veliko fará po mestih in deželi obhodil, kjer je pridigoval, učil, molil in ljudstvo k pokori in poboljšanju življenja budil. To sveto opravilo, ki je več dni v enim kraji terpelo, se imenuje z latinsko besedo „mision.“ Tacih misionov je Pater Leonard več ko 300 imel, ker je ob tih perložnostih brez števila veliko grešnikov spreobernal in Bogu perdobil. V znamnje svoje ljubezni do Boga in bližnjiga si je dal na bandero, ki ga je

pred seboj nosil, zapisati besede: „*Živi Jezus! Živi Marija! v srcih vsih ljudi.*“ Posebno gorečnost je imel do svetiga Križeviga pota; vsak dan, če mu je bilo le mogoče, ga je ves ginjen do solz molil, in tudi drugim moliti perporočal. Povsod je svoje misione s postavljanjem Križeviga pota začel, kjer pa je že bil postavljen, ga je moliti perporočal. Postavljeni Križev pot je ljudem voden spominj misiona in pernjem storjenih sklepov in obljub. Premišljevanje Kristusoviga terpljenja, je rekel, je prav perpraven perpomoček ljudi pobožne storiti in jih iz hudičeviga jarma rešiti. Po trudapolnim življenji je v 75. letu svoje starosti v Rimu leta 1751 v Gošpodu zaspal. Ko je bila njegova smert Papežu Benediktu XIV. naznanjena, je s solzami v očeh zdihnil: „*Veliko smo z njim zgubili, pa smo noviga Pomočnika v nebesih dobili.*“ Zavoljo njegoviga svetiga življenja in zavoljo čudežev, ki so se po njegovi smerti na njegovo prošnjo zgodili, je bil ta božji služabnik od Pa-

peža Pija VI. 14. rožnika 1796 v versto Zveličnih postavljen.

Razložek, začetek in vrednost svetiga Križeviga pota.

Sveti Križev pot je spominj tistiga težavniga pota, po katerim je naš Zveličar hodil, ko je iz Pilatoviga dvora, kjer je krivično k smerti obsojen bil, težki križ na goro Kalvarjo nesel. Ker je naš Gospod na tem potu pod težkim križem neznano veliko terpljenja, bolečin in žalosti preterpel, se ravno zato ta pot imenuje: „Pot svetiga križa,“ ali „Križev pot,“ „pot Kalvarje,“ „pot bolečine in žalosti“.

Ker je naš Odrešenik na tem potu dvanajstkrat zadržan, po smerti pa dvakrat prenesen bil, iz križa namreč v naročje njegove prežalostne Matere, potem pa v grob, zato se tudi sveti Križev pot v štirinajst postaj ali stacionov razdeli.

Bere se *), de je Marija Devica, potem ko je bil Jezus v nebesa odšel,

*) Lib. 6. Revelat. c. 16.

ves čas svojiga življenja tiste kraje obiskovala, na katerih je njeni Sin terpel in čudeže delal. Te misli je tudi bil Leo Papež X. ¹⁾. Pobožna Sestra Marija Agreda ²⁾ tudi perpoveduje, de Marija, naša preljuba Mati, ni nikoli prenehala obiskovati tistih svetih krajev, in de je ondi z žalostnim sercam pre-mišljevala, kako grozovitne martre je mogel terpeti njeni Sin. Po tem takim se smé reči in terditi, de je Marija Devica naj perva sveti Križev pot obiskovala, in to pobožno vajo ali andoht začela.

Obiskovanje svetiga Križeviga pota je premišljevanje britkiga terpljenja našiga Gospoda Jezusa Kristusa per slehernim štacionu. Kakó perjetno je to premišljevanje pred božjimi očmi, se ne more prav dopovedati in ne popisati. Sveti Bonaventura ³⁾ pravi: „*Nobena andoht ne obudi toliko svetih želja, kakor premišljevanje terpljenja, križa in smerti našiga Gospoda Jezusa Kri-*

¹⁾ Breve Regulam profitentibus. — ²⁾ Demit. Civ. Dei. p. 3. lib. 8. Cap. 28. — ³⁾ Stimul. Divin. amor. C. p. 1.

stusa. O prečudno terpljenje! po kteriga premišljevanji se duša takó visoko povzdigne, de ne le samo angeljem enaka, temuč vsa božja postane.“

Sv. Frančišk Salezi pravi, de se po premišljevanji Kristusoviga terpljenja nar popred ljubezen božja v naših sercih vžge; zato ga imenuje nar bližnjo pot k vsim čednostim in k nedolžnimu življenju. Sv. Albert¹⁾, imenovan Velki, uči, de je premišljevanje Kristusoviga terpljenja bolj zaslužljivo, kakor ko bi se kdo celo leto ob suhim kruhu postil, do kervi gajžlal, ali bos v svete dežele na bóžjo pot hodil.

Moč svetiga križeviga pota.

Če je sveti Križev pot pred drugo molitvijo take vrednosti, ima gotovo tudi posebno moč našim dušam posebne gnade zadobiti, in nas pred greham obvarovati. Rimška gosposka je zagledala nad ljudstvam očitno poboljšanje v tistih krajih, v kterih so pogosto sveti Križev pot obiskovali.²⁾ Zveličani slu-

¹⁾ Roset. Exercit. 1. ²⁾ S. Congr. Regula V. inter Regul. Viae Crucis.

žabnik božji, Pater Leonard je v nekim kraji, na svojih misionih, ljudstvo posebno pobožno najdel, ko so vsak dan, po letu pred delam, po zimi pa zvečer, sveti Križev pot obiskovali, ter so per štacionih terdne sklepe delali, Boga ne več žaliti.¹⁾ Zato je tudi Pater Leonarda močno veselilo, ko je na svojih misionih Križeve pote postavljaj, ter je štacione vedni misionski pridigi permerjal²⁾; zakaj štacioni, desiravno molcé, vender le neprenehama ljudi opominjajo, greha se varovati, za storjene grehe pa pokoro delati, ker je mogel Sin božji toliko terpeti za grehe svetá. In res, dosti se jih bo greha varovalo, grešniki pa se bojo spokorili, če bojo per svetim Križevim potu premišljevali grozovitne martre, ktere je Jezus za voljo naših grehov terpel.

Koliko moč ima molitev svetiga Križeviga pota tudi včasnih potrebah, spričujejo fajmoštri, kteri so ob času velike suše dva ali tri dni svete štacione s svojimi farmani obiskovali, ter

¹⁾ In Libr. de Via Cruc. — ²⁾ In vita ejus.

so pohlevniga dežja prosili, in njih prošnje so bile uslišane. ¹⁾

Odpustki sv. Križeviga pota.

Papeži so obiskovavcam jeruzalemskih štacionov, ali svetih krajev, kjer je naš Odrešenik terpel, veliko odpustkov dodelili. Vse te odpustke, ki se z obiskovanjem jeruzalemskiga Križeviga pota zamorejo zadobiti, so nekateri Papeži tudi obiskovavcam družih Križevih potov po svetu dovolili. ²⁾

Sovražniki katoliškiga keršanstva: Turki, Arabci in Greki, so večkrat cerkve in kloštre v sveti deželi obropali, in vse, kar jim je pod roke peršlo, razbili in pokončali. Ta čas so se pogubile pisma in bukve, v katerih so bili podeljeni odpustki zapisani; druge pisma so pa ob času Papeža Pija V. v božjim Grobu zgorele, torej ni več mogoče vsih podeljenih odpustkov imenovati in naštetih. Vender pa vsi za je-

¹⁾ S. C. de Via Cruc., item lib. origine, progresso, et della via Cruc. — ²⁾ Innoc. XII., Clem. X. et XII., Bened. XIV.

ruzalemske štacione podeljeni odpustki še veljajo, in ko bi treba bilo, bi jih Papeži vnovič poterdili.

Vsi odpustki pa, kakor je bilo že rečeno, so za slednji Križev pot podeljeni; torej je gotovo, de, čeravno se vsi odpustki ne morejo naštet, se vender le vsi per slehernim Križevim potu zamorejo zadobiti. Naj je tedaj vsakimu zadosti veselja in trošta za njegovo dušo, de se z obiskovanjem svetih štacionov zamore vdeležiti vsih odpustkov, kateri so tistim podeljeni, ki v Jeruzalemu svete kraje obiskujejo.

Komu je dana oblast svete Križeve pota postavljati in žegnovati?

Večna previdnost in milost božja je zmed vsih družih le samó Patre, réda svetiga Franciška zvolila, in jim kraje našiga odrešenja ali sveto deželo zročila, de ondi nad svetimi kraji čujejo, jih v spodobni časti ohranijo, našiga Zveličarja noč in dan hvalijo in molijo, kristjane, kateri tam stanujejo, in romarje, kateri tje pridejo, z vsimi

duhovnimi potrebami previdujejo ; in ravno zato so Papeži le samo Patram iz Frančiškanskiga réda oblast dodelili, Križeve pota postavljati in žegnovati, in sicer prvi Poglavar ordna sv. Frančiška, in z njegovim dopušenjem tudi drugi Patri, kateri so njemu podložni. ¹⁾

Če hoče kak Fajmošter v svoji cerkvi sveti Križev pot postaviti, per katerim bi se tudi odpustki dobivali, naj se nar pred k svojimu Škofu s prošnjo oberne, de mu spisano dovoljenje dajo, in s tem spisanim dovoljenjem naj se na Patra Generala, ali pa Provinciala imenovaniga réda oberne, in' prosi, naj bi ob odločenim času ali sami peršli, ali pa eniga izmed Patrov poslali, sv. Križev pot postavit in žegnat. Perpušeno pa je tudi Fajmoštru, si kteriga izmed Patrov izvoliti in za tistiga prositi. Imenovano dovoljenje se mora pod zgubo odpustkov s pismam dati in skerbno hraniti v spričevanje, de je Križev pot z dopušenjem postavljen in žegnan bil. ²⁾

¹⁾ S. Congr. Regula 1. 11. et 10. de Via Cruc. —

²⁾ S. Congr. Regul. 30. Jul. 1747.

Postavljeni in žegnani Križev pot se pa ne sme v kaki drugi kraj prestaviti brez noviga dovoljenja Škofa in imenovaniga ordna, in brez eniga izmed Patrov tega réda. Ako bi se prestavil, bi ne bil več prvi Križev pot, temuč bi se drugi postavil, in ravno zato bi bilo noviga pervoljenja in žegnovanja potreba. Če se pa prvi stationski križi, ali table, ki so že žegnani, le nekoliko prestavijo, jih ni treba vnovič žegnovati. Eden ali drug štacion malo prestaviti, je vsakimu dopušeno, ker še zmiram prvi Križev pot ostane; zavoljo gotovosti odpustkov je pa vender dobro, posvetvati se s kakim razumnim Patram.

Kaj je treba storiti, de se zadobé odpustki Križeviga pota.

Sveta katoliška véra nas uči, de, kdor želi zadobiti odpustke, se znajde v stanu gnade božje, to je, de je vsaj brez smertniga greha; zakaj odpustek ne odpusti clo nobeniga, tudi nar manjšiga greha ne, ampak ima le samo moč,

zbrisati časne štrafenge, ktere bi mogel grešnik po odpušenim grehu preterpeti. Torej je treba, de tisti, ki želi odpustke sv. Križeviga pota zadobiti, pa ima kak smerten greh na svoji vesti, zakrament svete pokore vredno prejme, ali se vsaj s pravo popolnoma grevengo nad svojimi grehi v stan gnade božje postavi, in per tej popolnoma grevengi tudi resnično voljo ima, kmalo se svojih grehov spovedati.

Večkrat se je že pergodilo, de so grešniki per svetim Križevim potu spregledali in ostudnost svojih grehov spoznali, in de so njih terde serca k pravi pokori omečene bile; žé zavoljo tega naj tudi nespokorjeni grešniki Križeviga pota nikar ne opušajo, in potem če tudi sami za-se odpustkov zadobiti ne morejo, dokler so v smertnim grehu, jih pa vender le po uku več imenitnih učnikov dušam v vicah k pomoči obrniti zamorejo.

Per nekterih štacionih se zadobé popolnoma odpustki; ker pa nobeden ne mora sam záse več kakor le en sam popolnoma odpustek zadobiti, torej naj

pervi popolnoma odpustek sebi v prid oberne, druge odpustke pa za verne duše v vicah Bogu kot prošnjo, jim pomagati, daruje, kakor postavim: za dušo svojiga očeta, svoje matere, svojiga brata, svoje sestre, svojiga prijatli, ali kteriga družiga zmed žlahte i. t. d., ali pa za nar bolj potrebno dušo, ali za tisto, za katero se nihče zmed njenih ne spomni, ali ktera je bila v tej ali uni čednosti posebno skerbna, ali ktera je imela veliko pobožnost do Kristusoviga terpljenja, do Matere božje, ali ktera je bila kakošnimu grehu bolj podveržena i. t. d., ali pa na enkrat za vse tiste, za ktere moliti je Bogu nar bolj dopadljivo, ali za ktere je kdo še posebno moliti dolžan i. t. d. Per tem naj pa tudi vsak vé, de že opravljena molitev svetiga Križeviga pota ni več v naši oblasti; zatorej se ne morejo odpustki po že opravljenim Križevim potu za té ali za une Bogu darovati; treba je tedaj, de se kmalo per začetku Križeviga pota vsi odpustki, ki se per vsih štacionih zadobivajo, Bogu za té ali za une darujejo, ali pa de se per vsakim

štacionu posebej tisti odpustek, kateri je ravno za ta štacion podeljen, za tega ali uniga Bogu daruje.

De se odpustki svetiga Križeviga pota zadobé, je pa še tudi posebno potreba: vsaj nekoliko časa premišljevati Jezusovo bitko terpljenje, to je, ali per vsakim štacionu posebej eno skrivnost Kristusoviga terpljenja premišljevati, ali pa za verstjo vse skrivnosti, ktere so per štacionih v premišljevanje odločene. Le samo premišljevanje Kristusoviga terpljenja je k zadobljenju odpustkov zapovedano, in sicer ne nobena družih molitev.

„Očenaš.“ „Češena si Marija.“ „Čast bodi Očetu“ niso potrebna pogoja k zadobljenju odpustkov svetiga Križeviga pota, temuč se le iz pobožne navade, ki so jo pobožni kristjani vpejlali, per štacionih Križeviga pota perstavljajo. *)

Ker je tedaj premišljevanje Kristusoviga terpljenja potrebno, odpustke zadobiti; torej se jih tudi priprosti in

*) S. Congr. Regula 6. num. 6. et 9.

neučeni ljudje, ki premišljevanja niso vajeni, brez tega ne morejo vdeležiti. Vender pa, če so takó slabiga in kèsniga duha, de jim globoko premišljevatí ni mogoče, naj se pa saj z zbranim duham v štacijske podobe pobožno obernejo in premišlujejo, koliko je božji Odréšenik zavoljo njih grehov terpel, ter naj sočutje, milovanje, ljubezen do križaniga Jezusa v sebi obudé, in naj se kèsajo svojih grehov; s kterimi so njegovo grozovitno terpljenje zadolžili.

Kaj je per obiskovanji sv. Križeviga pota treba storiti?

Memo premišljevanja Kristusoviga terpljenja je še treba, vse štacione za verstjo obiskovati, in se od eniga do drugiga nekoliko premakniti. Ne bilo bi zadosti, ko bi kdo, kteri ni slab in bolehen, zmiram per enim štacionu ostal, in bi druge štacione le z mislijo obhodil, ampak se mora s svojim životam saj nekoliko od štaciona do štaciona premakniti. Zato je tudi prepovedano

ob času veliciga shoda, ko se zavoljo drenja premikati ne more, sveti Križev pot obiskovati.

Kadar veliko ljudi h Križevimu potu pride, in cerkev ni dosti prostorna, de bi od eniga do družiga štaciona hoditi mógli; takrat smejo vsak na svojim kraji ostati, in naj se le, ako je mogoče, s svojimi obrazi proti štacionam obernejo, ker na mesto njih mašnik, ali pa tudi kdo drugi, po versti štacione obiskuje, ter ondi premišljevanje Kristusoviga terpljenja na glas — s potrebnimi prenehleji — bere, tako, de ga vsi lahko slišijo, in tudi čas imajo, premisliti, kar se jim bere.

Če jih več skupej Križev pot očitno moli, je treba, de se per vsakim štacionu en „Očenaš“ in ena „Češena si Marija,“ potem „Čast bodi Očetu“ zmoli, in poslednjič z grevanim sercam rêče: „*Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas!*“ Teh molitev pa ni treba k zadobljenju odpustkov, če kdo sam posebej sveti Križev pot opravlja, kar je bilo že zgorej povedano.

Čeravno ni dopušeno, zdaj neko-

liko štacionov, čez dolgo časa pa še le druge obiskovati, vendar ne zadržuje odpustkov zadobiti, če se le malo časa preneha, kakor tudi ne, ko bi kdo zavoljo pomankanja časa nekatere štacione pred pridigo, druge pa po pridigi obiskal. Ravno tako tudi ne zadržuje odpustkov se vdeležiti, če kdo iz pokoršine, zavoljo potrebne službe svojiga bližnjiga, ali iz kakoršniga koli praviga zadržka od obiskovanja nekaterih štacionov preneha, in se spet v kratkim času k obiskovanju tistih poverne. *)

Kdor terdno sklene, ves sveti Križev pot obiskati, pa iz kakiga veljavniga zadržka vsih ne more obiskati, je verovati, de se tistih odpustkov vdeleži, kateri so dani za tiste štacione, ktere je obiskal. Drugači je pa misliti, če se je kdo namenil, ne vsih, ampak le nekatere štacione obiskati; zakaj odpustki so per štacionih dani zavoljo Križeviga pota, kdor pa tega opraviti ne misli, tudi odpustkov ni deležen.

Ker ni nikjer zapovedano, de bi

*) Pater Leonard 1. C.

kdo mogel per vsih šacionih **Kristusovo** terpljenje klečé premišljevati; zato smejo slabi, bolehní in stari ljudje per šacionih sedeti, ali pa stati: zdravim, močnim in terdnim pa se klečati spodobi. Če si k sercu vzamemo, de je naš **Odrešenik**, **Kralj** nebés in zemlje pod težkim križem na zemljo padel, za nas grozovitne martre terpel: zakaj bi si revni človek, červ zemlje, k njegovi časti, in iz ljubezni do njega toliko ne ponižal, de bi per vsakim šacionu pokleknil? Bati se je, de se bo naš božji **Odrešenik** pred svojim nebeškim **Očestam** tistih sramoval, kateri se pred njim poklekniti sramujejo, in iz sramožljivosti sveti **Križev** pot opušajo. **Jezus**, **Bog** in človek, se je zavoljo nas ponižal, je bil zavoljo nas zaničevan, in kot razbojnik k nar zaničljivši smerti obsojen: sveti **Pavel** se je v križu našiga **Gospoda** hvalil; zakaj bi se tedaj grešnik sramoval hoditi po stopinjah svojiga **Odrešenika**, in klečé premišljevati njegovo bitko terpljenje?

Tudi bolniki in tisti kristjani, kateri so v ječah, na morji, ali v deželah

nevernikov, in vsi, kterim ni mogoče štacionov Križeviga pota obiskovati, zamorejo odpustke Križeviga pota zadobiti, če molijo štirinajst „*Očenašev*“ in „*Češena si Marij*“, in na zadnje še pet „*Očenašev*“ in „*Češena si Marij*“, in „*Čast bodi Očetu*“;“ potlej pa še za Papeža en „*Očenaš*“ in eno „*Češena si Marija*“, in „*Čast bodi Očetu*“;“ tode morajo med temi molitvami križ iz mesinga v rokah deržati, ki je žegnan od Patra Generala Frančiškanov Observantov v Araceli, ali pa od kakiga Provinciala ali Guardiana, ki so unimu Generalu podložni. Ta pravica je bila podeljena na prošnjo Frančiškanov ojustrejšiga kloštra svetiga Bonaventura v Rimu od Klemena XIV. 26. Prosenca 1773.

Perporočilo sv. Križeviga pota.

Papeži so ob vsih časih skerbeli, spominj Kristusoviga terpljenja v sercih vernih kristjanov obudovati in ohranovati, ker so dobro vedili, de je premišljevanje Kristusoviga terpljenja posebno močen

perpomoček k spokornimu in pobožnimu življenju. Sveti Križev pot je takorekoč zlata jama in shramba nebeških zakladov, je neusušljiv studenec časnih in večnih dobrot in milost božjih, je terdna berzda naših slabih počutkov in močna bramba pred greham. Sveti Križev pot nam razsvetljuje pamet, de ostudnost greha in pravico božjo bolj živó spoznavamo, vžge našo voljo k pokori, in nas nagiba k voljnemu poterpljenju v križih in težavah.

Papež Benedikt XIV., de bi bil ljudstvo k obiskovanju svetiga Križeviga pota toliko bolj spodbodil, ni le samo vsih odpustkov svojih sprednikov poterdil, ampak je tudi duhovne predpostavljene opominjal, naj v svojih farah in cerkvah Križeve pota postavijo.

Nekteri pobožni škofje so v svojih cerkvah, farah in v nunskih kloštrih štacione postaviti zapovedali. Nekteri zmed škofov, de bi bili k obiskovanju svetiga Križeviga pota še bolj ljudi vneli, so ga tudi sami in še clò bosí obiskovali.

Pa tudi drugi duhovni pastirji, ki

imajo ljubezen do svojih ovčic, so v svojih farnih cerkvah sveti Križev pot vpeljali. Kakó močno jih mora veseliti, ko vidijo, de njim zročene ovčice rade za Kristusam po Križevim potu hodijo, njegovo terpljenje premišljujejo, in svoje grehe objokujejo! Že to veselje je duhovnim pastirjem obilno plačilo za njih trud, ki ga imajo, če svoje ovčice po Križevim potu vodijo. Koliko plačilo pa jih še le v večnosti čaka!!

Keršanska duša! ali se ne bo tudi v tebi sercé vnelo po Križevim potu za Kristusam hoditi? Tebi sicer ni bilo dano dobrotljiviga Jezusa spremljati, ko je zavoljo tebe iz Pilatoviga dvora na hrib Kalvarjo težki križ nesel, tudi ti ni bilo dano v družnji z Materjo božjo po tistih svetih krajih hoditi, kateri so bili s kervjo božjiga Sina zaznamnani: pa glej, vsiga tega se lahko vdeležuješ, če s pobožnim duham in z zgrevanim sercam po Križevim potu od štaciona do štaciona hodiš. Ne opušaj tedaj tega svetiga pota; če ne moreš vsak dan po njem hoditi, hodi pa po njem ob nedeljah in praznikih, zla-

sti pa ob petkih v postu. Majhen bo tvoj trud, tode veliko bo tvoje plačilo. Nekoliko več ko pol ure boš, o kristjan! premišljeval Kristusovo terpljenje, in glej, zadobival boš obilno božjih gnad in odpušanje časnih štrafeng, in boš tudi pomagal vernim dušam iz vic.

Molitev

pred svetim Križevim potam.

Molimo. Sačni, prosimo, Gospod, s svojim duham naše djanje, in spremljaj ga s svojo sveto pomočjo, de se vse naše molitve in dela vselej iz Tebe začnó, in iz Tebe začete tudi v Tebi končajo. Po Kristusu Gospodu našim. Amen.

Darovanje svetiga Križeviga pota.

O moj dobrotljivi Jezus! ljubim Te čez vse, ker si večna dobrota in brezkončna milost. Žal mi je iz celiga serca, de sim kdej Tebe, o nar večí dobrota! razžalil. Darujem Ti ta sveti Kri-

žev pot k Tvoji časti v spominj
 tistiga težavniga pota, po katerim
 si zavoljo mene uboziga grešnika
 hodil. Jez želim vsih odpustkov
 se vdeležiti, kateri so za sveti
 Križev pot podeljeni; torej tudi
 želim, vse takó opraviti, kar in
 kakor je k zadobljenju odpustkov
 potreba storiti. Prosim Te, o Je-
 zus! dodeli mi gnado in moč, de
 s tem svetim Križevim potam za-
 morem zaslužiti v tem življenji
 tvojo milost, v' prihodnjim pa več-
 no veselje. Amen.

Ako še nisi odpustkov Bogu da-
 roval, za ktere mu jih želiš darovati,
 de bi jim k pridu peršli, mu jih zdaj
 daruj, kakor si bil že zgorej podučen.
 Potem se podaj s kesanim sercam k
 pervimu Štacionu. Postavi se v mislih
 pred Pilatov dvor, in spremljaj v duhu
 Gospoda na težavnim potu na Golgoto.
 Ljubi ga, ker te je On že pred ljubil,
 kakor si ga ti ljubiti zamogel.

I. Štacion.

Jezus je k smerti obsojen.

Ÿ. Molimo Te, o Kristus! in Te hvalimo.

Ř. Ker si s svojim križem svét odréšil.

Premisli prečudno ponižnost svojiga nedolžniga Jezusa, s katero je On krivično sodbo brez vsiga zgovarjanja poslušal, in sprejel. Tvoji grehi so tiste lažnive in krivične priče, ktere so sodbo podpisale. Hudoba tvojiga jezika, s katero si se večkrat zoper Boga in svojiga bližnjiga pregrešil, je sodnika oslepila, de je nedolžniga Jezusa k smerti obsodil. Oberni se tedaj k njemu, jokaj in zdihni bolj s sercam kakor z ustmi:

O moj ljubeznivi Jezus! kako nezmerna je tvoja ljubezen proti meni bozimu grešniku! Boš li tedaj za nevredno (hudobno) stvar ječo, štrike, ketne in tepenje terpel? in k taki grozovitni smerti obsojen? Oh! to je zadosti raniti moje serce, in objokovati vse pregrehe, ktere sim s svojim jezikam storil. Jest jih tedaj obžalujem, in kličem k Tebi: O moj Jezus! usmiljenje, prosim Te, usmiljenje in milost, o Jezus!

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

II. Štacion.

Jezus vzame križ na svoje rame.

Ÿ. Molimo Te, o Kristus! in Te hvalimo.

Ř. Ker si s svojim križem svét odréšil.

Premisli, s kakošnim veseljem in radovoljnim sercam dobrotljivi Jezus sveti križ objame, in kakó poterpežljivo prenaša tepenje in suvanje malopridniga ljudstva! Ti pa poln nevolje in nepoterpežljivosti bežiš pred križem, kar je mogoče! Kaj ne veš, de se ne more brez križa nebeško veselje zadobiti? Oh! objokuj svojo slepoto, obrni se k svojimu Gospodu, zdihni in mu reci:

Ne Tebi, o Jezus! ampak meni se spodobi križ. O težki

križ! kteriga so moji grehi Tebi naložili. O ljubeznivi Jezus! dodeli meni svojo gnado in moč, vse križe objeti, ktere sim s svojimi grehi zaslužil. Stori, de bom svoj križ voljno objel, in se tako od svetá ločil; daj mi tako ljubezen do križa, de bom vselej s tvojo služabnico sv. Terezijo vošil in želel: *terpeti ali umreti, umreti ali terpeti.*

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

III. Štacion.

Jezus pade prvič pod križem.

Ÿ. Molimo Te, o Kristus! in Te hvalimo.

℞. Ker si s svojim križem svét odréšil.

Poglej, in premisli, kako tvoj Jezus zavoljo tolikanj prelíte kervi ves oslavljen, prvič na zemljo pade. Oh! kako je s pestmi bit, z nogami poteptan in suvan! Vender ni jamranja ali nevolje iz njegovih ust slišati. Ti pa godernjaš in tožiš, če le mejhen križ občutiš, ali zoperno besédo slišiš. Oh! sovraži svojo nepoterpežljivost, svoj napuh in svojo nečimernost; zdihni k Jezusu:

O ljubeznivi Jezus! poglej, jest nar bolj zaverženi grešnik

klečim pred tvojimi nogami. Oh, kolikokrat, in v kako velike grehe sim padel! kolikokrat sim se v globočino hudobije pogreznil! O Jezus, stegni svojo ramo, podaj mi svoje roke! Pomoči, o Jezus! pomoči per Tebi išem, de vès čas svojiga življenja nigdar nikoli v smertni greh ne padem, in de tako v svoji zadnji uri svoje zveličanje zamorem upati.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

IV. Štacion.

Jezus sreča svojo žalostno Mater.

Ÿ. Molimo Te, o Kristus! in Te hvalimo.

℞. Ker si s svojim križem svét odréšil.

Oh, kako veliko žalost in bolečino je občutilo serce Jezusovo! Oh, s kakošno grenkostjo in žalostjo je bilo napolnjeno Mariino serce, kadar sta se srečala! Poslušaj, o nehvaležna duša! „*Kaj ti je storil moj Sin?*“ kliče k tebi Marija. — „*Kaj hudiga ti je storila moja Mati?*“ te vpraša Jezus. Oh! zapusti že enkrat svoje grehe, zavoljo katerih midva tako žalost in martro terpiva. O grešnik! kaj praviš k temu? Reci tedej, in zdihni s svojim sercam:

O božji Sin Marije Device! o presveta Mati mojiga ljubezniviga Jezusa! ves raztert in ponižan klečim per vajnih nogah. Jest sim tisti zdajavec; s svojimi grehi sim brusil meč, kateri je vajno serce ranil. Oh! meni je iz serca žal; prosim vaju, odpustita mi. Milost, o Jezus! milost, o Marija! Po svoji veliki milosti mi dodelita gnado, de nikdar več ne bom grešil, temuč de bom vajno grenko terpljenje in žalost noč in dan premišljeval, in svoj greh objokoval.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

V. Štacion.

Simon iz Cirene pomaga Jezusu križ nositi.

Ÿ. Molimo Te, o Kristus! in Te hvalimo.

Ř. Ker si s svojim križem svét odréšil.

Spomni se, de si ti tisti Simon, kateri si nečimernosti sveta in sladnostim (luštam) svojih počutkov ves podveržen, ki svoje križe, ne iz serca, ampak le ker se jih ne moreš ubraniti, z veliko nevoljo nosiš. Oh! zbudi enkrat svoje serce, in usmili se svojiga tako obloženiga Zveličarja. Sprejmi radovoljno vse križe in nadloge, ktere ti bo tvoj ljubeznivi Oče poslal. Terdno skleni, ne samo vsih zopernost s poterpežljivostjo prenašati, ampak tudi

svojimu Bogu za - nje hvaležniga se skazovati; prosi ga tedaj:

O ljubeznivi Jezus! jest Te zahvalim za toliko perložnost, ktere mi daješ, de morem za-te kaj terpeti, in sebi kaj zaslužiti. Oh, moj Bog! daj mi gnado, vse, kar se mi bo v tem življenji težkiga pergodilo, s poterpežljivim sercam prenašati, in s tem večniga veselja se vdeleževati. Stori, o Jezus! de bom tukej s Teboj jokal in terpel, potlej pa s Teboj v nebesih gospodoval.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

VI. Štacion.

Veronika poda Jezusu potni pert.

Ÿ. Molimo Te, o Kristus! in Te hvalimo.

Ř. Ker si s svojim križem svét odréšil.

Poglej, in premisli v tem pertu sveto obličje svojiga Zveličarja! Ljubi Jezusa, in skozi to ljubezen vtisni njegov obraz v svoje serce. O kako srečen boš, ako boš z Jezusovim obrazam v svojimu sercu živel, in če z njim v večnost pojdeš! De tedej to gnado zadobiš, prosi svojiga Bogá, in rêci:

O moj žalostni Jezus! prosim Te, vtisni v moje serce sveti obraz svojiga obličja, de bom brez nehanja na Te mislil, noč in dan

tvoje grenko terpljenje pred očmi
imel, in svoje grehe objokoval.
O Jezus! s kruham tvojiga ter-
pljenja hočem svojo dušo nasito-
vati, in moje oči bodo vselej solze
točile nad mojimi pregrehami.

**Oče naš. Češena si Marija. Čast
bodi Bogu.**

**Usmili se nas, o Gospod! usmili
se nas!**

VII. Štacion.

Jezus pade drugič pod križem.

Ÿ. Molimo Te, o Kristus! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svét odréšil.

Premisli, kako Jezus, tvoj Bog in Gospod, zopet na zemlji leži, ves oslabljen od velike bolečine, zmartran in zaničevan od sovražnikov. Premisli, de tvojo prevzetnost je Jezusa poterla, in ga na zemljo vergla, ter je prenesti ne more. Oh, zapusti svojo ošabnost, ne bodi več tako napuhjen! Spokori se, in skleni ponižnejši biti. Reci z zgrevanim sercam:

O prečastitljivi Jezus! ako ravno vidim, de na zemlji pod težo

svojiga križa ležiš; vender Te molim in častim, kakor svojiga mogočniga, večniga Boga. Prosim Te, poteri moj napuh, vzemi iz mojiga serca vso ošabnost, de bom svojo nečimernost spoznal, vse zasramovanje, s tako Tebi dopadejočo ponižnostjo sprejemal, de bom s tem gnado zadobil, tudi s Teboj v nebeškim kraljestvu povikšan biti.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

VIII. Štacion.

Jezus tolaži jeruzalemske žené.

V. Molimo Te, o Kristus! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svét odréšil.

Premisli, in preudari v svojim sercu, kakó veliko uržoha imaš jokati in žalovati; prvič zavoljo svojiga ljubezniviga Jezusa, kteri zavoljo tebe toliko terpi; drugič nad sam seboj, ker tako nehvaležen ostaneš, in ne nehaš njega žaliti. Kakó moreš v premišljevanji njegove grozovitne martre terdovraten biti? Poglej, kako milostljiviga in ljubezniviga se Jezus proti tem revnim ženam skaže! vanj zaupaj, in zdihni s sercam:

O moj ljubeznivi Jezus! Oh! kako je to, de se moje serce ne raztopí od solz velike žalosti? Solzé, oh, Jezus! prosim, solzé prave pokore, in serčniga usmiljenja mi daj, de bom z objokanimi očmi in z zgrevanim sercam deležen tiste gnade, ktero si tem revnim ženam skazal. Oh, o Jezus! ne obračaj od mene svojih milostljivih oči: poglej me uboziga grešnika, de bom tudi jest poln trošta na zadnjo uro Tebe vidil.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

IX. Štacion.

Jezus pade tretjič pod križem.

Ÿ. Molimo Te, o Kristus! in Te hvalimo.

Ř. Ker si s svojim križem svét odréšil.

Oh, s kako veliko bolečino je Jezus že tretjič pod križem padel! Premisli, kako Jezusa, njega, krotko in nedolžno jagnje, Judje in ajdje pretepajo, sujejo, po terdih kamnih vlačijo. O nesrečni greh, ki samiga Sinu božjiga tako grozovitno martraš! O grešnik, ni morebiti tvoj ves poterti, in zmartrani včlovečeni Bog vreden tvojih solz? Oh! rêci tedej ves objókan:

O vsigamogočni Bog! kateri nebo in zemljo z enim perstam

deržiš, kdo Te je tako neusmiljeno
vergel? Oh! nobeden drugi kakor
moja pregreha, v katero sim toli-
krat zopet padel. Moja hudoba ni
jenjala grehov delati, in zato se
je množilo tvoje terpljenje. Tode
poglej, o Jezus! per tvojih nogah
zdej klečim z zgrevanim sercam,
in terdno sklenem, svoji hudobii
konec storiti. **Z** objokanimi očmi
Ti tavžent in tavžentkrat obljubim:
nikdar več nočem grešiti. **O** moj
Bog! nikdar več, nikdar več.

Oče naš. Češena si Marija. Čast
bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili
se nas!

X. Štacion.

Jezusa slečejo in mu dajo žolča piti.

Ÿ. Molimo Te, o Kristus! in Te hvalimo.

Ř. Ker si s svojim križem svét odréšil.

Premisli, o duša! kako je Jezus, zunej na svojim životu ves ranjen in raztepen, tudi znotrej z grenkim žolčem martran. Poglej, kako On tvojo nesramožljivost, nespodobnost in nečimernost v oblačilu s svojo nagostjo plačuje, z žolčem pa tvojo požrešnost. Ali moreš svojiga Jezusa, brez smiljenja pogledati? Oh, verzi se k nogam svojiga naziga Jezusa, in rêci k njemu:

O žalostni Jezus! kakó velik razloček je med Tabo in mano!

Ti si ves ranjen, poln grenkosti, in ves s kervjo oblit; jest pa ves nečimern, poln sladkosti in veselja, ali saj tak želim biti. Oh, jest nisim na pravim potu! O Jezus! pelji me Ti na pravo cesto. Stori, de mi bodo vse sladnosti (lušti) tega svetá grenke in zoperne postale, de bom na namesto njih želel tvoje terpljenje občutiti, in de tako vreden postanem, s Teboj večno veselje uživati.

Oče naš. Češena si Marija. Čast. bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

XI. Štacion.

Jezus je na križ perbit.

Ÿ. Molimo Te, o Kristus! in Te hvalimo.

℞. Ker si s svojim križem svét odréšil.

Premisli neizrečeno bolečino, ktero je dobrotljivi Jezus občutil, kadar so Judje njegovo mesó, kite in žile z žebli prevertali. Oh! kako je to, de se tvoje serce od žalosti ne razpoči, ker vidiš, de tvoji grehi tako neusmiljeno tvojiga Zveličarja martrajo? Saj zdej toči solzé, obžaluj svoje grehe, in reci:

O dobrotljivi, zavoljo mene križani Jezus! vli v moje serce strah in ljubezen do Tebe. In ker so moji grehi tisti žebli, kateri

so Tebe na križ perbili, stori s svojo gnado, de bodo vse moje hude želje, in občutki na tvoj križ nabiti in tamkej umorjeni, de bom, v življenji in v smerti s Teboj križan, tudi s Teboj v nebesih večno kraljevati zamogel.

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

XII. Štacion.

Jezus umerje na križi.

Ÿ. Molimo Te, o Kristus! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svét odréšil.

Odpri tukej svoje oči, in pre-mišljuj svojiga z žebli na križ perbitiga Jezusa. Poglej vse blede obličje božje. Poslušaj, kako prosi odpušenja tistim, kateri ga križajo, in žalijo. Razbojniku obljubi ne-beško kraljestvo, izroči svojo Ma-ter Janezu, perporoči svojo dušo nebeškemu Očetu, poslednjič tudi umerje z nagnjeno glavo. Tako je tedej moj Jezus umerl? O, umerl je na križi, in zavoljo mene! O moja duša! kaj boš zdej počela? Oh! ne hodi od križa drugači, ka-kor s ponižnim in zgrevanim sercam. Objemi križ, in zdihni k Jezusu:
O moj ljubeznivi Zveličar!

jest vem, in spoznam, de so moji grehi tisti rabeljni, kateri so Tebe tako neusmiljeno umorili. Nobene gnade nisim vreden, ker sim Tebe križal. Pa kako veliko veselje in upanje občuti moja duša, kadar Te slišim prositi tudi za tiste, kateri so Tebe križali. Kaj hočem tedej za Te storiti, ker si Ti toliko zame storil? Poglej, o Jezus! jest sim perpravljén, in voljan, odpustiti vsim, kateri so me kdej razžalili. Ja, moj Bog! zavoljo tvoje ljubezni odpustim vsim, iz serca jih objamem, in jim želim vse dobrote skazovati; in tako tudi upam ob svoji smertni uri tvoje vesele besede zaslišati: „*Še danes boš z menoj v raji.*“

Oče naš. Češena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

XIII. Štacion.

Jezus je s križa snet, in v naročje
Marije Device položen.

Ÿ. Molimo Te, o Kristus! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svét odréšil.

Premisli, kako ojster je bil meč, kateri je serce žalostne Matere prebodel, kadar je ona svojiga mertviga Sina v svoje naročje vzela. Vidila je njega vsiga ranjeniga in kervaviga. O kakošno žalost in bolečino je ona tistikrat v svojim sercu občutila! Kteri meč pa je bil tako ojster, ki je prebodel njeno serce? Oh! greh je bil, kateri je Jezusu življenje vzel, in Mariino serce tako močno ranil. Objokuj tedej ta grozoviti greh. Skleni svoje solzé

s solzami svoje žalostne Matere,
in zdihni k nji tako:

O Kraljica vsih marternikov!
kdaj bom vreden, de bi prav za-
popadel tvojo žalost in martro?
Kdaj bom zadobil gnado, tvojo
žalost v svojim sercu nositi, in s
teboj terpeti? **O vélika Gospa!**
sprosi mi to gnado, de noč in dan
obžalujem svoje grehe, kateri so
tebi tako žalost storili; de bom,
ves skesan in spokorjen, v sau-
panji in ljubezni za Te umerl, in
po smerti s Teboj večno živel.

**Oče naš. Češena si Marija. Čast
bodi Bogu.**

**Usmili se nas, o Gospod! usmili
se nas!**

XIV. Štacion.

Jezus je v grob položen.

Ÿ. Molimo Te, o Kristus! in Te hvalimo.

Ř. Ker si s svojim križem svét odréšil.

Premisli tukaj žalovanje, zdihovanje, in jokanje Magdalene, Janeza in družih pobožnih duš, kadar jim je bil Jezus odvzet, in v grob položen. Slasti pa si k sercu vzemi težavo in grenko žalost Marije, njegove Matere, kadar je iz naročja svojiga ljubezniviga Sinu zgubila. V pre-mišljevanji leté njene žalosti in njeniga terpljenja se moraš rés sramovati, de si per objiskovanji tega Križeviga pota tako malo smiljenja občutil. Oh! zbudi svoje serce saj zdej per tim zadnjim štacionu. Kušni s častjo kamen

svetiga groba, položi v duhu vanj svoje serce, in reci k svojimu mertvimu Jezusu:

O usmiljeni Jezus! kateri si tako kervavo pot iz ljubezni do mene storil, v tim grobu ležijočiga Te častim, in molim. Oh! jest želim in vošim Tebe v svojim sercu zapertiga imeti, de bi s Teboj sklenjen, po tem svetim Križevim potu k novimu življenju vstal, in se v tvoji gnadi iz tega sveta ločiti zamogel. Po zasluženji tvojiga terpljenja, kteriga sim premišljeval, mi dodeli, de bo na zadnjo uro tvoje sveto rešnje Telo moja popotnica; de bojo moje zadnje besede: *Jezus, Marija, Jožef!* in de svoje zadnje zdihovalje sklenem s tistim zdihovaljem, s kterim si Ti na križi svojo sveto dušo izdihnil. Daj mi, z živo vero, s terdnim

zaupanjem in z gorečo ljubeznijo
s Teboj in zavoljo Tebe umreti,
in potlej s Teboj na večne čase
živeti. Amen.

Oče naš. Češena si Marija. Čast
bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili
se nas!

Molitev.

Nebeški Oče, večni Bog! po
tisti ljubezni, s katero si svojiga
Sina Jezusa Kristusa zavoljo mene
na svet poslal, in s katero je On
po svoji britki matri, in grenki
smerti mene odrešil, Ti darujem
ta sveti Križev pot, kateriga sim
s tvojo gnado objiskal. Sprejmi to
pobožno opravilo k povikšanju

svoje časti, v zahvalo za vse meni in drugim podeljene gnade, za odpušanje grehov vsiga sveta, za pomoč revnim dušam v vicah, zlasti pa za ktere sim v začetku prosil. **O milostljivi Oče nebeški!** poglej na obličje Jezusa Kristusa, tvojiga Sina, usliši glas njegove svete kervi, in bodi milostljiv meni ubozimu grešniku! Amen.

Nekteri na zadnje tudi molijo **6 Očenašev in 6 Češena si Marij**. Ako ravno je ta navada dobra in pobožna, vender ni, kar je že zgorej rečeno bilo, kakor tudi ne nobena druga molitev potrebna, ampak samo premišljevanje terpljenja našiga Zveličarja je k zadobljenju odpustkov potrebno, in le to je cilj in konec sv. Križeviga pota.

Hvaljen bodi naš križani Zveličar Kristus Jezus, in njegova žalostna Mati Marija!

SVETA MAŠA

od

Zveličaniga Patra

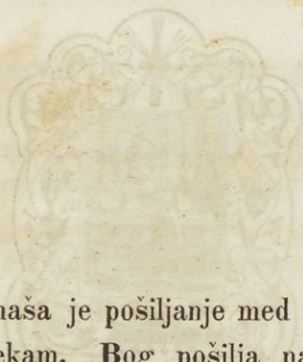
Leonarda iz Portu Mauricjo

iz ojstrejšiga ordna

Svetiga Frančiška,

z dopušenjem na svitlo dana.

Sveta maša je pošiljanje med Bogam
in človekam. Bog pošilja na altar
svojiga Sina, Jezusa Kristusa, in
verna keršanska cerkev pošilja Kri-
stusa zopet nazaj k nebeškemu Očetu,
de on per njem za grešnika govori.
(*S. Bonaventura in Opuscul. Ex-
positio Missae c. 2.*)

Svete maše

vrednost, moč in visokost.

Vsakteri mora spoznati, de je dolžan svojiga vsigamogočniga Boga v ponižnosti častiti in ljubiti, njegovi pravici za svoje grehe zadostovati, njegovi milosti se za prejete gnade in dobrote hvaležniga skazovati, in njegovo dobroto za vse potrebno, kakor tudi za večno zveličanje prositi.

Leté štiri dolžnosti se per vsaki sveti maši, kolikor je nar bolj mogoče, dopolnujejo; zakaj mašnik nebeškemu Očetu daruje njegoviga edinorojeniga Sina Jezusa, kateri je naše opravičenje, posvečenje in odrešenje; in ker je tudi On z Očetam pravi Bog po svoji božji naturi, se ne more Bogu Očetu nič družiga bolj visociga, bolj vredniga, bolj imenitniga ali bolj dopadljiviga da-

rovati; za tega voljo tudi mašnik s sveto mašo vsimu, kar je človek svojimu Bogu dolžan, zadostuje. Kakor je Jezus, naš Zveličar, svojimu nebeškemu Očetu s svojo prelito rešnjo kervjo in grenko smertjo na svetim križu popolnoma zadostil, in vse, kar smo mi njemu dolžni, obilno plačal: tako se tudi per vsaki sveti maši to plačilo večnimu Očetu odrajuje; zakaj naš Zveličar, kakor se je ob času svojiga terpljenja s preli-vanjem svoje kervi na križi daroval, tako se tudi na altarji po mašnikovih rokah na duhovno vižo zopet za nas daruje.

Desiravno ima sam mašnik oblast, kruh in vino v živo telo in kri našiga Odrešenika spreminjati, in ga na altarji nebeškemu Očetu darovati; vender ga Mu tudi drugi pričujoči darujejo, ker ga mašnik ne samo v svojim imenu, ampak v imenu vsih, kateri se per sveti maši s pobožnostjo znajdejo, nebeškemu Očetu daruje; zakaj on ne réče per sv. maši: „*Jest tebi darujem,*“ ampak: „*Mi darujemo Tebi, o Gospod, sveti Oče!*“ i. t. d.; tedaj tudi jest in vsi,

kteri se tukej vpricho znajdejo. Gotovo je tedaj, de vsi pričujoči Bogu vsigamogočnemu njegoviga ediniga Sina Jezusa Kristusa darujejo, in s to daritvijo vse svoje dolžnosti do Boga dopolnujejo, to je: njega visoko časté in molijo, njegov pravični serd tolažijo, in ga tudi za druge potrebne gnade prosijo.

Iz tega se lahko sklene, kako dobro in zaslužljivo je, sveto mašo s pobožnostjo slišati, ker s tém spolnuje človek vse dolžnosti, ki jih do svojiga večniga Boga ima. Za tega voljo je bogaboječi in pobožni *P. Leonard*, imenovan „*a portu Mauricjo*,“ sv. mašo v štiri dele razdelil, in tako razložil, de se z vsakterim delam ena teh štirih dolžnost zamore dopolniti.

I. DEL.

Od začetka sv. maše do sv. evangelija.

Kadar mašnik od altarja stopi, in s perklonjenim životam navadnjo očitno spoved moli, oberni tudi ti svoje oči

na svoje grehe, obžaluj jih, in prosi milost božjo za odpušenje. Prosi tudi sv. Duha, de bi te razsvetlil; kliči na pomoč ljubeznivo Mater Marijo, de bi s pobožnostjo in z zbranim sercam sv. mašo zamogel slišati.

De boš pa svojo prvo dolžnost spolnil, skaži ponižno serce, verzi se v svoj nič, spoznaj, de si revna, zaveržena stvar, červ zemlje, clo nič proti Bogu vsigamogočnimu. V leti ponižnosti reci in zdihni k Bogu:

O vsigamogočni, večni Bog! jez Te častim, in molim s ponižnim sercam, tudi spoznam, de sam Ti si Bog in Gospod moje duše. Spoznam, de vse, kar sim in premorem, samo od Tebe prejeman. Tvoja neskončna visokost je vredna neizrečene časti in službe. Pa kakó, o večni Bog! Ti bom tako čast skazal, ker sim ves reven in zanikern? Jez tedej Tebi darujem tisto ponižnost, katero

Ti moj Jezus na tem altarji skazuje. Kar On déla, želim tudi jest storiti. S tem se pred tvojo visokostjo ponižam, in se v nič denem, kar mi je mogoče. Molim Te s tisto ponižnostjo, ktero Ti Jezus skazuje. Moje serce občuti posebno veselje, ker Te moj ljubeznivi Jezus tako neskončno časti.

Ja, o moj Bog! večiga veselja in dopadenja nima moje serce, kakor kadar vidi, de si Ti per daritvi svete maše tako neskončno hvaljen in češen. O kako želim, de bi Te mogel po vrednosti hvaliti in častiti! — O de bi imel serce tvojiga ediniga Sina, in bi mogel z njim vred tvojo čast in hvalo brez konca množiti!

O ljubezniva Mati Marija! O Angelji božji, vsi Svetniki! ne

nehajte, Boga častiti; zakaj On je vse časti vreden. Vse moje misli, moje govorjenje, moje dela in gibanje mojih údov, vse moje zdihovanje mora pričati, de nočem družiga želeti, kakor Tebe z vsimi svojimi močmi, po vsi svoji zmožnosti vekomej hvaliti in častiti.

II. DEL.

Od evangelija do povzdigovanja.

Premisli svojo hudobo in svoje pregrehe, spoznaj, koliko si zavoljo njih božji pravici dolžan, in skušaj, ji zado-
stiti. Reci tedaj z zgrevanim sercam:

Poglej, o Bog! tistiga zdra-
javca, kateri se je tolikokrat zoper
Tebe spuntal, in se Tebi vstav-
ljal. Oh! jez prekolnem vse svo-
je pregrehe, in za-nje Tebi da-
rujem tisto zadostenje, kateriga Ti
moj Jezus na altarji opravlja. Vse

njegovo zasluženje, njegovo presveto kri Ti darujem, ja tudi samiga Jezusa, praviga živiga Boga in človeka, kateri se Ti v dar pernese. Poglej, o večni Bog! moj Jezus, moj Srednik, je na altari, njegova predraga kri vpije k Tebi za odpušenje mojih grehov. Z njegovo kervjo sklenem svoje zdihovalje, in Te prosim, bodi mi milostljiv! Usmiljenja Te prosi rešnja kri Jezusova, usmiljenja Te prosi moje zgrevano serce.

Oh, moj ljubeznivi Bog! če niso zadosti moje solzé, poglej saj na zdihovalje Jezusovo, in tisto milost, ktero je On na svetim križi za vesoljni svet zaslužil. Ker je On tistikrat tvojo gnado za vse grešnike zadobil, zakaj bi On tudi zdej na altari tiste ne mogel zadobiti? Ja, moj Bog! terdno upam, in se zanesem, de

boš po moči njegove predrage kervi milostljivo odpustil vse moje težke pregrehe, ktere hočem objokovati do svoje zadnje ure.

O milostljivi Jezus! dodeli meni solze svetiga Petra, popolnoma grevengo svete Magdalene, in serce vsih tistih Svetnikov, kteri so po ojstri pokori iz grešnikov tvoji sveti služabniki postali. O ostudnost greha! o de bi te ne bil nikdar poznal in doprinesel! O zdej se ti odpovem, in se ves svojimu Bogu darujem. O moj Bog! tvoja milost premaga vse tvoje dela, ona je veči, kakor vsi moji grehi, bodi tedej meni milostljiv.

O Marija, Mati grešnikov! Ti si vse moje perbežališe, omêči moje terdo serce, de bom vroče spokorne solze točil, in objokoval svojo hudobo, ker sim se

svojimu Bogu zoperpostavljaj. **O** kdo mi bo dal potoke solzá, de bom noč in dan objokoval in obžaloval svoje grehe!

III. DEL.

Od povzdigovanja do sv. obhajila.

Spomni se vsih gnad in darov, ktere si od dobrotljiviga Boga prejel. V zahvalo daruj daritvo neskončne vrednosti, namreč, sveto rešnje Telo in Kri Jezusa Kristusa. Kliči na pomoč vse Angelje in Svetnike božje, de ti pomagajo, se Bogu zahvaliti.

O vse ljubezni vredni Bog! poglej tukej pred tvojim obličjem stojim obdarovan z gnadami, ktere si že meni dodelil, in si perpravljjen, mi jih ne le v časnim, ampak tudi v večnim življenji skazovati. Neizrečena in brez vsiga konca je tvoja milost. Vender si

upam, tvojim gnamam popolnoma permerjeni dar Tebi v zahvalo dati, in svoj dolg do zadnjiga venarja plačati. Glej, o Bog! darujem Ti po mašnikovih rokah sveto Kri in Telo. Ta nedolžni, presveti dar je zadosti, vse plačati, kar si Ti meni dobriga storil. Nič mu ni enaciga, in On sam toliko veljá, kolikor vse gnade in dobrote, ktere sim od Tebe prejel, zdej prejemam, in jih bom še dalje prejemal.

O Marija, Ti prečista Mati! o Angelji božji! o Svetniki nebeški! pomagajte zahvaliti mojiga Boga, in v zahvalo darujte njemu ne samo té, ampak vse svete maše, ktere se to uro po vsim svetu berejo, de bi bilo tako večni dobroti povernjeno za vse, kar mi je ona dodelila, in mi hoče na večne čase dodeliti.

O moji posebni Patroni, in Pomočniki! zahvalite se vi namesti mene božji milosti; s svojo zahvalo storite, da ne bom, ne v življenji, ne ob smerti nobene nehvaležnosti obdolžen. Oh! prosite Boga, da sprejme moje dobro serce in tisto hvaležnost, katero moj Jezus per ti sveti maši namesti mene skazuje.

O Marija! premisli, kako veliko sim svojimu Bogu dolžan. Ti si Mati tistiga, po katerim se vse lahko zamore plačati. Daruj tedej njega zame, in jest bom od vse svoje dolžnosti rešen.

O nebeški Oče! sprejmi daritev svete maše: saj se Ti per nji daruje tisti, kteriga čez vse nar bolj ljubiš. On je tvoj edino-rojeni Sin, nad katerim imaš vse svoje dopadajenje. On je s Teboj edini Bog; torej Ti ne morem nič

vrednejšiga in perjetnejšiga v dar
pernosti, kakor Njega.

IV. DEL.

Od sv. obhajila do konca sv. maše.

Kadar mašnik sveto rešnje Telo in sveto rešnjo Kri vživa, in sam sebe obhaja; obhajaj se tudi ti, in prejmi sveto rešnje Telo na duhovno vižo. Zapaj v Jezusa, kakor de bi ga v svojim sercu imel. Prosi Boga za velike gnade; zakaj Jezus se takrat s teboj sklene, in zate prosi, in se daruje svojimu nebeškemu Očetu. Reci tedej, in zdihni s ponižnim sercam:

O dobrotljivi Bog! jez dobro vem, de nisim tvoje dobrote vreden, spoznam svojo nevrednost, in de zavoljo svojih grehov ne zaslužim, de bi me uslišal. Pa kakó bi se móglo zgoditi, de bi Ti ne uslišal svojiga ljubiga Sina,

kteri hoče biti moj Besednik, in zame svojo sveto kri, in svoje življenje Tebi daruje? Oh, moj Bog! poslušaj prošnjo mojiga vsigamogočniga Besednika! Po njegovi prošnji mi dodeli vse tiste gnade, ktere so mi po tvoji previdnosti potrebne k zadobljenju večniga zveličanja.

Zdej, o moj Bog! si k sercu vzamem, in te ponižno prosim za popolnoma odpušanje vsih svojih grehov, in za gnado, de v dobrim stanoviten ostanem. Ja, moj Bog! jest se zanesem na pomoč svojiga Jezusa, in Te prosim za vse popolnamosti, čednosti in gnade, sveto živeti in umreti.

Prosim te, de bi se vsi neverniki k pravi veri, in vsi grešniki k resnični pokori spreobrnili, zlasti pa tisti, kteri so z menoj na to ali drugo vižo v zvezi; pro-

sim tudi za odrešenje, ne samo ene, ampak vsih duš, de bi se ječa vic po moči te svete maše popolnoma izpraznila.

O večni Bog! s svojo gnado obrni k sebi vse ljudi, de se ta revni svét spremeni v sveti raj, v katerim te bomo vsi ljubili, častili in hvalili na vekomaj. Amen.

Prosi tudi, kar vidiš, de je tebi, tvojim staršem, žlahti, perjatlam in znancam potrebno; in tudi de bi milostljivi Bog od svoje keršanske cerkve vse hudo odvernil. Ne bodi per sv. maši preboječ in premalo serčen v svojih prošnjah, ker Bogu samiga Jezusa daruješ, kateri je več vreden, kakor vse, kar ti nebeški Oče more dati; ker ti je svojiga ediniga Sina dal, kaj bi ti z njim mogel odreči? Ako ravno pa vse tvoje prošnje ne bodo uslišane, ker božji volji, njegovi nerazvedljivi previdnosti, kateri smo se v ponižnosti ukloniti dolžni, ne dopadejo, ali pa če je ona kaj družiga k tvojimu in družiga

pridu sklenila, ali (morebiti) tvoji in drugih grehi božji milosti zoper stojé, de te ne usliši; vender tvoja dobra volja, tvoje zaupanje, in tvoje darovanje Sinu božjiga ne bo nikdar zastonj, brez zaslužnja in brez plačila. Ti stori, in se zaderži, kakor si slišal, zraven tega pa položi sam sebe, in vse svoje prošnje v milostljive roke svojiga dobrotljiviga Očeta.

Zadnjič se zahvali svojimu Bogu za gnado, de si per sv. maši biti zamogel, in ako je že čas, pojdi iz cerkve z zgrevanim sercam, kakor de bi s hriba Kalvarja šel; zakaj kakor se je tamkej naš Zveličar po svoji prelitu sveti kervi, tako se je tudi (zdej) na altarji brez prelivanja kervi na skrivnostno vižo za tvoje zveličanje svojimu Očetu daroval.

Opominjevanje sveto mašo spodobno slišati.

Spomni se tedej, o kristjan! koliko bi bil že ti zaslužil, in za svojo dušo zadobil, ako bi bil sveto mašo vselej

na to vižo slišal; koliko si pa zgubil, ker si se večkrat nespodobno med sveto mašo zaderžal, svoje oči zdej na ta, zdej na drugi kraj obračal, vsakiga, kateri je ven, ali noter šel, viditi hotel, brez potrebe govoril, nekatere molitve z raztresenimi mislimi bolj z ustmi, kakor s sercam, bolj iz navade, kakor s pobožnostjo molil.

Nebeški Oče odpre per sveti maši vrata svojih gnad, in te želi z njimi obilno obogatiti; Jezus, tvoj Zveličar, daruje na altarji svoje telo, svojo dušo in svojo kri, samiga sebe, de bi tebi vse potrebne gnade od svojiga Očeta zadobil. Bog Oče, in njegovi Sin skerbita in mislita ob času svete maše za tvojo časno srečo in večno zveličanje; ti si pa upaš takrat tako prevzeten biti, in s svojim nespodobnim zaderžanjem jih tako rekoč siliti, de naj te, namesti darvanja gnad, štrafata. O pregrešna nespamet! Boga ob tistim času žaliti, kadar se sam Jezus na altarji za odpušanje tvojih grehov daruje! Resnično je to podobno terdovratnosti Judov, kateri so takrat nar hujše grešili, in Jezusa

žalili, kadar je zavoljo njih grehov svojo sveto kri prelival, in svoje življenje nebeškemu Očetu daroval.

Zjutranja molitev

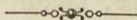
ali darovanje

zveličaniga P. Leonarda s Portu Mauricio.

O vsigamogočni, večni Bog! pred Teboj se veržem na svoje obličje, Te častim in molim z vso ponižnostjo, Tebi darujem vse svoje misli, besede in djanja celiga dneva. Jez želim vse storiti iz ljubezni do Tebe, k tvoji časti, in dopolniti tvojo sveto voljo, Tebe ljubiti, hvaliti in častiti, de bi bil razsvetljen v skrivnostih svete vere, de bi zadobil terdno zaupanje svojiga zveličanja, in de bi za

svoje grehe tvoji pravici zadostil; želim tudi revnim dušam v njih terpljenji pomagati, in vsim grešnikam pravo pokoro po tvoji milosti zadobiti. **Z** eno besedo, želim vse, kar bom storil, ali mislil, skleniti s tisto maningo, ktero so na tem svetu imeli moj Jezus, moja Mati Marija in vsi Svetniki, in ktero imajo še vse pravične in pobožne duše. **D**e vse to vošim in želim, sim perpravljen s svojo kervjo podpisati, in tolikokrat ponoviti, kolikor je minut v večnosti. **O** dobrotljivi Bog! sprejmi moje dobro serce, dodeli mi svoj sveti žegen in gnado, de Te nikdar s smertnim graham ne razžalim, zlasti pa en ta dan, v katerim želim deležen biti vsih odpustkov, ktere zamorem zadobiti, in ako bi mogoče bilo, biti per vsih svetih mašah, ktere

bodo današnji dan po vsim svetu
brane, in vse tiste Tebi darovati
za odrešenje vernih duš v vicah.
Amen.

Večne resnice,

ki lahko vsaciga pred greham obvarvajo.

Samo eno je potrebno, o človek!
Vzemi si to k sercu, in vekomej ne
boš grešil.

1. Samo ena duša je tebi dana;
če to zgubiš, druge več ne boš dobil.

2. Samo enkrat je tebi umreti;
kdaj pa, ali kako, je skrito pred teboj.
Če smert ni srečna, si ne moreš več
pomagati.

3. Samo na eni minuti stoji tvoje
zveličanje, ali pa večno pogubljenje.
Če ne bežiš pred greham, kako strašna
bo tista minuta.

4. Samo eniga Sodnika boš imel; če bo tebe obsodil, kej boš pomoči iskal?

5. Samo ene nebesa so tvoje upanje; če boš iz njih zveržen, te nič drugiga ne čaka, kakor pekel.

6. Samo ena večnost tebe čaka, srečna ali pa nesrečna; ako bo nesrečna, boš večno pogubljen.

7. Samo eno sodbo boš slišal; če ne tiste: „*Pridite k meni vi izvoljeni*,“ tako resnično to: „*Poberite se vi prekleti*.“

8. Samo eniga Boga imaš; če njemu ne služiš, si hudičevi služabnik.

9. Samo eniga Zveličarja imaš, Jezusa Kristusa; ako ne poslušáš njegoviga glasú, in njegovih zapoved, se bo k tvojimu pogubljenju smejal.

10. Samo eno te bo zadelo; ali večno dobro ali večno hudo. De se ti bo večno dobro godilo, živi pobožno, dokler še čas imaš.

11. Kaj pomaga človeku, če ves svet perdobí, na svoji duši pa škodo terpi.

PESMI

per svetim Križevim potu.

Perva pesem.

*

Oh, pridite stvari!
 Kaj, glejte, se godí!
 On, kter' nas vse živi,
 Strašno za nas terpi.

1. Štacion.

Razgajžlan, zapljuvan,
 In kronan, zasramvan;
 Pred sodbo je peljan,
 Nedolžen v smert izdan.

2. Štacion.

Glej, križ mu naložé
 Na ranjene ramé,
 Oh, Jagnje božje gré,
 In nese vsih dolgé.

3. Štacion.

Opešal je v močéh,
 Podre ga križ, naš greh,
 Vtopljen v sveta dolgéh,
 Leží potert na tléh.

4. Štacion.

Oh, žalosten spomin!
 Ker sreča Mater Sin;
 Nji gre meč bolečin
 Do serca globočin.

5. Štacion.

Omagal Jezus je
 Od teže križeve;
 O Simon, prosim te,
 Ne brani križa se!

6. Štacion.

S pertam Veronika
 Obrisé Jezusa;
 Spominj za to ji da
 Terpljenja britkiga.

7. Štacion.

Slabosti ves prevzét
 Pod križem pade spét;

O, jenjaj, grešni svét!
Še v grehah delj živet'.

8. Štacion.

Usmiljene žené!
Ne jokajte čez Mé;
Točite le čez sé
Spokornih serc solzé.

9. Štacion.

Oh, Jezus omedlí,
Pod križem spet leží;
Naj vender se zbudí,
Kdor še v pregrehah spi!

10. Štacion.

Ko pride na goró,
Ga slečejo gerdó,
Pijačo mu dajó
Ostudno in grenkó.

11. Štacion.

Na križ ga položé,
Razpno roke, nogé,
Žebli mu zdaj nové
Še rane naredé.

12. Štacion.

Na križi tam visí,
 Oh, sveta teče Kri!
 Za grehe vsih ljudi
 Zveličar smert stori.

13. Štacion.

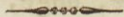
Marija, k teb' hitím,
 Tvoj'ga Sinu častím.
 Z vama, dokler živím,
 Rad jokam in terpim.

14. Štacion.

Za naš greh mertviga
 Molimo Jezusa,
 In položimo ga
 V grob svojiga serca.

*

O Jezus! hvala zdej
 Ti bod' ino vselej,
 Skoz svojo smert nam daj,
 Te ljubít' vekomaj.

Druga pesem.

*

O kristjani! pregledujte
 Ta kervavi križev pot,
 V svojih sercih premišlujte,
 Kolk' je terpel vaš Gospod!
 Če s pobožnostjo storili
 Bote radi to vselej,
 Si odpustkov zadobili
 Bote s tem za sveti raj.

1. Štacion.

Ljubi Jezus krivo tožen
 Pred Pilatužem stojiš,
 Z naš'mi grehi si obložen,
 Ne zase — za nas terpiš.
 Glej! Pilatuž roke umije,
 Jezusa da Judam čez;
 In neusmiljen' ljudstvo upije: —
 „On je križa vreden res!“

2. Štacion.

Komej so bli odpeljali
 Jezusa od sodbe preč,

Težki križ so mu podali, —
 De ga more z mesta vleč'.
 Jezus težki križ objame,
 Ves krotak s pohlevnostjo,
 Ga na svojo ramo vzame, —
 In se da v pokoršino.

3. Štacion.

Jezus prvič s križem pade
 Od velike trudnosti;
 Vender ni nobene gnade, —
 Ne nobene milosti!
 Judje nočjo miru dati,
 Ga z nogami sujejo;
 Jezus mora zopet vstati, —
 S' štriki ga vzdigujejo.

4. Štacion.

Na terpljenja pot' ga sreča,
 Mati polna žalosti,
 Bleda vsa je, in trepeča —
 Ker ga vidi kaj terpi.
 V žalosti za njim zdihuje;
 Kdo zamore jo izreč'!
 Svojiga Sina objokuje, —
 Ker podobe nima več.

5. Štacion.

Jezus dalje že ne more,
 Ker moči je nima več;
 Cirenej persiljen more —
 Križ mu pomagati vleč',
 Deb' ga mogli perpeljati
 Živ'ga na Kalvarjo,
 In ga vender še križati,
 Druziga ne marajo.

6. Štacion.

Tud' Veronika objokvala
 Jezusa je potniga,
 Potni pert mu je podala, —
 Vedit' ga kervaviga;
 Jezus vzame ruto v roke,
 In pusti na nji obraz,
 Briše si kervi potoke, —
 Ktere točil je za nas.

7. Štacion.

Jezus s križem spet omaga,
 Pade, vender le molči;
 O ljubezni moč preblaga
 Kol'ko ona za nas st'ri;
 Sveta kri na zemljo teče
 V odrešenje vsih ljudi.

Vender Jezus nič ne reče, —
Ampak vse voljno terpi.

8. Štacion.

Jezusa so objokvale
Svete, usmiljene žene,
K' so v solzah na potu stale, —
Kjer On s križem memo gre.
Jezus pravi: „Ne plakajte
Se tako močno čez me,
Temuč le čez greh jokajte
Vaših mlajših, in čez se.“

9. Štacion.

Jezus, naše ti Življenje,
Tretjič padeš na obraz,
De dopolniš odrešenje,
V prahu spet ležiš za nas!
Oslabljen ne moreš vstati,
Divje te vzdigujejo,
Hoč'jo te naprej peljati,
Kot zveri te sujejo.

10. Štacion.

On, ki vsim da jest' in piti,
In oblači vse stvari,
Žovč in jesih more vžiti; —
To terpljenje mu množi,

Vse to pa še ni zadosti,
 Slečejo obleko mu,
 De bi mi napuha prosti
 Vdani bili le Bogu.

11. Štacion.

Glejte čudo, in jokajte!
 Jezus je na križ raspet,
 Svojim greham slovo dajte,
 Jezus mora za nje umret'.
 Glej, na križ so ga perbili,
 De sovraštvo sito je:
 Al po njem smo zadobili
 Svojih duš Zveličanje.

12. Štacion.

Ker so ga na križ perbili,
 Ljudstvu se zadosti st'ri;
 Stare rane ponovili, —
 De z njih teče svéta kri.
 Križ in Jezus gor' se vzdigne,
 Terdo v zemljo se vsadí;
 Kristus prot' Očetu zdihne, —
 Dušo svojo mu zroči.

13. Štacion.

Malo zvestih okol' križa
 Jezusov'ga le stoji,

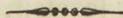
Eden njih se mu perbliža,
 In mu zadnjo službo st'ri:
 Jožef — on ga s križa sname,
 In Marii ga izroči,
 Ona milo ga objame —
 In si umreti z njim želi.

14. Štacion.

V skalnat grob ga položijo,
 Svete spremjo ga žené;
 Velik kamen privalijo,
 In na grob ga položé.
 K domu se Marija verne
 Z žalostjo od groba preč;
 V joku si obraz zagerne, —
 Ker Sinu ne vidi več.

*

Bodi čast Bogu Očetu,
 Sinu, Duhu svetimu,
 Kakor bila je v začetku, —
 In ob času večnimu!
 De odpustkov bi dobili,
 In pomoč za sveti raj;
 Daj, Bog! deb' se veselili —
 Tam s Teboj na vekomaj! Amen.

Tretja pesem.

I. Štaclon.

O počakaj, romar! tukaj,
 O nikar ne hod' naprej,
 Ter se z mano milo jokaj,
 Jezus je obsojen zdej:
 De bo težo križa vlekkel
 Na goro Kalvarjo,
 Če boš grešnik za njim tekkel,
 Grehe ti odpustil bo.

*

O moj človek! če pogledaš
 Milost svojiga Boga;
 Kadar kol' ti grehe delaš,
 Z Judi upiješ križaj ga!
 Jezus pravi: Glej, boš vidil,
 Kaj bom še za te terpel;
 Če se bom kej tebi smilil, —
 Boš slovó od grehov vzela.
 Če . . . —

II. Štaclon.

O moj romar! Jezus pravi:
 „Glej moj križ in butaro,

Glej život moj ves kervavi,
 Mojo glavo kronano.
 Ti me s križem še obkladaš,
 Vsako uro, noč in dan,
 Tvoj Bog sim, za mé ne maraš, —
 Slišiš, jokaj, moj kristjan!
 Tvoj . . . —

III. Štacion.

Ljubi Jezus moj je padel,
 V omedlevci tu leži;
 Grešnik! kar si ti zapadel,
 To Gospoda zdaj teži:
 On spod križa milo pravi:
 Grešnik! tukej vidiš me:
 Vstat' ne morem v ti težavi, —
 Ti pa se ne usmiliš me.
 Vstat' . . . —

IV. Štacion.

Vidiš v žalosti jokati
 Mater ljub'ga Jezusa,
 Vid' ga zdihat', trepetati,
 Meč ji gre do dna serca,
 K svojmu Jezusu ni smela;
 Grešnik, o zdihuj zato!

Rada bi ga bla objela, —
De bi vzela še slovo.

Rada . . . —

V. Štacion.

Simon rad mu ne pomaga,
Nosit' križa ni voljan;
Tud' nam naglo moč omaga,
Malokdo je križu vdan;
Misli: Jezus sam križ vleče,
Ti pa nočes nosit' ga!
Če imaš kakšne nesreče, —
Precej tožiš čez Boga.
Če . . . —

VI. Štacion.

Je Veronika jokala,
Vidit' ga, kolko terpi,
Potni pert mu je podala,
Si obrisat pot in kri.
Jezus njeni pert si vzame,
Si obriše svoj obraz;
Grešnik! teb' serca ne zgane, —
Kar terpi Jezus za nas?
Grešnik! . . . —

VII. Štacion.

Glej, pod križem spet omaga,
Drugič pade že pod njim;

O premisli, duša draga,
 Vstani iz greha, hod' za njim!
 Po obrazu kri mu teče,
 Grešnik, to mu delaš ti!
 Glej, tvoj Jezus nič ne reče,
 Kakor jagnje On molči.
 Glej . . . —

VIII. Štacion.

Tukej ženam se On smili,
 De se milo jokajo,
 Ker vsi, ki so zraven bili,
 Ga le zasramujejo;
 Grešniki deb' to spoznali!
 Kaj en smertni greh st'ri sam;
 O gotovo bi jokali
 Se nad milim Jezusam.
 O gotovo . . . —

IX. Štacion.

Jezus tukej tretjič pade,
 In ne more več ustat';
 Tebi grešnik greh dopade,
 Hočeš le še v njem ostat'.
 Jezus pravi: „Hod' za mano,
 Saj enkrat me prav poglej;

Vidiš druž'ga kakor rano?
 Smilim, naj se saj ti zdej!
 Vidiš . . . —

X. Štacion.

Angelji, vi prestopite!
 S svojimi perutnicami
 Mojiga Jezusa zakrite;
 Nag stoji med množcami;
 So ga slekli, se smejali,
 Ki mu 'z ran je tekla kri,
 Žolč in jesih piti dali; —
 En'mu ne se smilil ni.
 Žolč . . . —

XI. Štacion.

Kaj so Judje še storili,
 Glej, na križ ga zdaj razpnó,
 Deb' mu smert še ogrenili,
 Ga z žebliji perbijajo:
 Kakor jagnje darovati
 Jezus se Očetu da;
 Ker popolnoma končati
 Hoče greh in moč pekla.
 Ker popolnoma . . . —

XII. Štacion.

Križ z močjo so zasadili,
 Z Jezusam v pregrešne tla,

Spet mu rane ponovili;
 De je v curkih kri 'z njih šla.
 Glej ga, kok' preklada glavo,
 Sam ne ve, kam bi jo djal,
 On, ki je nebeško slavo —
 Pustil, in se križat' dal.
 On, ki . . . —

XIII. Štacion.

O poglej, presveta Mati! —
 Svoj'ga Sina ljubiga,
 Na kolenah tu deržati,
 Ti zdej moraš mertviga:
 Kteri grešnik ga je umoril?
 Nihče noče biti kriv,
 Mati! jest sim, jest to storil; —
 Jokal bom, dokler bom živ.
 Mati! . . . —

XIV. Štacion.

O moj Jezus! ne odloči
 Teh, ki z mano jokajo;
 O naj moje serce počí,
 De me k Teb' zakopljejo:
 V grobu čem tičat' per Tebi
 Zdej živ, in enkrat mertev,

Svetu čem odmret' in sebi,
De za tabo bom prišel!

*

Ljubi Jezus! glej, spremljali
Smo v terpljenji te zvesto;
O deb' nikdar ne nehali,
Trudit' se le za nebo!
O podpéraj nas v življenji! —
Saj si vse dobrote vir, —
In po kratkim nas terpljenji
Vzemi k sebi v večni mir.
In po . . . —

Nektere lepe molitve.

1. Molitev od Kristusoviga terpljenja.

O moj dobrotljivi Jezus! kateri si hotel v rešenje svetá rojen, obrezan, od Judov zaveržen, od Judeža, zdajavca, s kuševanjem izdan, s ketnami zvezan, kakor nedolžno Jagnje v smert peljan biti; kateri si hotel pred Ana, Kajfa, Pilata in Heroda nespodobno

postavljen, od krivih prič tožen, s šibami tepen, zaničevan in zapljuvan biti; kateri si hotel s ternjem kronan, s pestjo udarjan, s terstam tolčen in zaničljivo na svetim obličji zagernjen biti; kateri si hotel svojih oblačil slečen, z žebli na križ perbit, na križi povzdignjen, med dva razbojnika postavljen, z žolčem in jesiham napojen in s sulico preboden biti. Po ti svoji naj britkejši martri, o Gospod! katero si jez, nevredni, k sercu vzamem, in po svojim križu in svoji smerti me obvari peklenskih marter, in me milostljivo perpelji, kamor si razbojnika na svoji desni strani križaniga perpeljal, kateri živiš in kraljuješ z Očetam in sv. Duham od vekomej do vekomej. Amen.

2. Molitev svetiga Bonaventura od Kristusoviga terpljenja.

O dobrotljivi Gospod, Jezus Kristus! s svojimi ranami rani moje serce, s svojo sveto kervjo napoji mojo dušo, de bom povsod, kamor koli se obernem, le Tebe vselej pred seboj križaniga vi-

dil; in de si mi bo vse, kar koli bom pogledal, zdelo s tvojo sveto kervijo pobarvano; in de ne bom zunej Tebe družiga našel, tudi ne družiga gledal, kakor tvoje svete kervave rane. To mi bodi edina tolažba, s Teboj, o Jezus! ranjenimu biti; zunej Tebe pa kaj družiga misliti, mi bodi nar veči britkost in žalost. O dobrotljivi Jezus! moje serce naj popred ne počiva, dokler Tebe, svojiga cilja in konca, ne najde, tam naj počiva in prebiva, kjer bo zamoglo spolnovati svoje želje. Amen.

3. Molitev h Kristusu na Križi.

Prosim Te, o ljubeznivi Gospod, Jezus Kristus! po tisti posebni ljubezni, s katero si ljubil človeški rod, kadar si Ti, o nebeški Kralj! visil na lesu sv. križa z ranjenim telesam, s prebodenim sercam, z bolečimi počutki, z britkim pogledam, s kervavimi ranami, s tekočimi kervavimi kapljami, z razpetimi rokami, s perbitimi nogami, s kervavimi udi, z bledim obličjem, s plavimi ustmi, z mertvaško barvo, z objokanimi očmi,

s plakajočim gerlam, s perklonjeno glavno, z odperto desno stranijo, in z naržalostnejši dušo, — po tisti ljubezni namreč, ktera je v tvojim naj slajšim sercu gorela, ko se je tvoja sveta in blaga duša od telesa ločila, **Te** prosim: **U**smili se moje duše, kadar se bo od telesa ločila, ter jo vzemi v večno veselje. **Amen.**

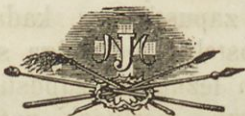
4. Tri zahvale Kristusu za terpljenje.

O naj krotkejši Jagnje božje! ktero si tri ure na križi tako revno in od vsih zapušeno visilo; zahvalim **Te** za tisto neizrečeno bolečino, ktero si takrat terpel, ko si bil tako neusmiljeno razpet, de so se vse tvoje kosti lahko presteti mogle; prosim **Te**, odpusti mi zavoljo tvoje martre, kar sim se s svojimi počutki zoper tvojo dobroto pregrešil. **Amen.**

O naj nedolžnejši Jagnje božje! z zahvalo vsih stvari **Te** zahvalim za tisto veliko grenko žejo, ktero si na križi zavoljo zveličanja duš preterpel, takrat ko si s glasnim in žalostnim

glasam zavpil: „*Žejin sim,*“ in vender Ti družiga niso dali piti, kakor žolča in jesiha. Po grenkosti te velike žeje Te prosim; odpusti mi milostljivo, kar sim se z nezumno jedjo in pijačo pregrešil. Amen.

O naj dobrotljivši Jagnje božje! s tisto častjo in hvalo, ktero Ti dajejo vsi Svetniki in Zvoljeni božji v nebesih, Te zahvalim za tisto silno veliko martro, ktero si takrat terpel, ko si bil tako neusmiljeno na rokah in nogah s tumpastmi žebli perbijan, de se je od velike bolečine v Tebi serče treslo, in trepetalo, in vsi udje se skerčili. Po ti neizrečeni bolečini in grenki smerti Te prosim, de mi vse pregrehe mojih rok in nog milostljivo odpustiš, in svoje rane na rokah in nogah svojimu nebeškemu Očetu pokažeš, in Ga s tem potolažiš, de mi grehe odpusti. Amen.

Zdihovanje k prežalostni Materi božji.

O presveta in dobrotljiva Devica Marija! jez padem pred tvoje svete noge na svoje grešne kolena, in Te iz celiga serca prosim po tvojim britkim zapušenji, ko si svojiga preljubiga Sina Jezusa vsiga razgajžlaniga, s ternjem kronaniga in križaniga, vsiga kervaviga in ranjeniga umirati vidila, in ko si bila od vsiga svetá zapušena. Oh, preljubezniva Devica Marija! po tvojim britkim zapušenji Te prosim, nikar me ne zapusti v mojih težavah in nadlogah; nikar me ne zapusti, de bi serčnost zgubil in obupal; odverni od mene vso nesrečo in vse hudo na duši in na telesu. O žalostna, zapušena Mati božja! nikar me ne zapusti v mojim časnim življenji, zlasti me ne zapusti na mojo zadnjo uro. Ne zapusti me, kadar bom na smertni postelji, od vsiga svetá zapušen, bolan ležal. Ne zapusti me, kadar mi bo merzli, mertvaški pot po obrazu tekel. Ne zapusti me v mojih zadnjih

težavah in skušnjavah, de ne obupam. Ne zapusti me, kadar moj slabi jezik ne bo mogel več teh presvetih Imén *Jezus, Marija, Jožef!* izgovarjati. Ne zapusti me, kadar moje zaperte oči ne bodo mogle viditi tvoje svete podobe. Ne zapusti me, kadar svojih rok ne bom mogel več k Tebi za pomoč povzdigo-
vati. Ne zapusti me, kadar mi bo grenka smert serce utergala. Ne zapusti me, kadar se bo moja uboga duša od telesa ločila. Oh! ne zapusti me, kadar bo moja uboga duša, polna strahú, pred ojstrim Sodnikom Jezusam Kristusam se perkazala. — O Marija, presveta Devica! upanje vsih revnih grešnikov, veselje vsih žalostnih, omagljivih kristjanov, in tolažnica vsih umirajočih! zadobi mi gnado, de bom na tvojo prošnjo na desno stran božjiga Sodnika postavljen, de se bo moja uboga duša v svetim raji s Teboj in z vsimi Zvoljenimi brez konca veselila. Amen.

Sedmero darovanje

svete rešnje Kervi Bogu Očetu.

Papež Pij VII. so dodelili vsim vernim kristjanam, kateri bodo z zgrevanim sercam opravili naslednje darovanje svete rešnje kervi Jezusove, vsakikrat 300 dni odpustka na vedne čase.

Darovanje.

1. Večni Oče! jez Ti darujem zasluženje predrage kervi Jezusove, tvojiga ljubezniviga Sina in mojiga božjiga Odrešenika, za razširanje in povzdignjenje svete cerkve, naše preljube Matere; za obhranjenje in srečovanje njene vidijoče glave, sv. Očeta, rimskiga Papeža, za Kardinale, Škofe, duhovne Pastirje in za vse služabnike svete cerkve. Čast bodi Bogu.

Večno bodi češen in hvaljen, o Jezus, kateri si nas s svojo sveto kervjo odrešil!

2. Večni Oče! jez Ti darujem zasluženje predrage kervi Jezusove, tvojiga ljubezniviga Sina, in mojiga božjiga Odrešenika, za mir in edinost kraljev in vsih katoliških oblastnikov, za ponižanje sovražnikov svete vere, in za srečo keršanskiga ljudstva. Čast bodi Bogu.

Večno bodi češen in hvaljen, o Jezus, kateri si nas s svojo sveto kervjo odrešil!

3. Večni Oče! jest Ti darujem zasluženje predrage kervi Jezusove, tvojiga ljubezniviga Sina, in mojiga božjiga Odrešenika, za razsvetljenje nevernikov, za zatrenje vsih krivih vér, in za spreobrnjenje grešnikov. Čast bodi Bogu.

Večno bodi češen in hvaljen, o Jezus, kateri si nas s svojo sveto kervjo odrešil!

4. Večni Oče! jez Ti darujem zasluženje predrage kervi Jezusove, tvojiga ljubezniviga Sina, in mojiga božjiga Odrešenika, za vse moje žlahtnike, perjatle in sovražnike, za potrebne, bolne in žalostne, in za vse tiste, za ktere Ti hočeš, de naj molim. Čast bodi Bogu.

Večno bodi češen in hvaljen, o Jezus, kateri si nas s svojo sveto kervjo odrešil!

5. Večni Oče! jez Ti darujem zasluženje predrage kervi Jezusove, tvojiga ljubezniviga Sina in mojiga božjiga Odrešenika, za vse tiste, kateri se bodo dans na uni svét preselili, zato de jih rešiš od peklenških štrafing, in

jim daš toliko hitrejši priti v tvojo čast. Čast bodi Bogu.

Večno bodi češen in hvaljen, o Jezus, kateri si nas s svojo sveto kervjo odrešil!

6. Večni Oče! jez Ti darujem zasluženje predrage kervi Jezusove, tvojiga ljubezniviga Sina, in mojiga božjiga Odrešenika, za vse tiste, kateri vedo ceniti in ljubiti vrednost našiga zveličanja; za tiste, kateri se z menoj združijo, de presveto kri častijo in mólijo; in zadnjič za tiste, kateri se perzadevajo, to počešenje povsod razširjati. Čast bodi Bogu.

Večno bodi češen in hvaljen, o Jezus, kateri si nas s svojo sveto kervjo odrešil.

7. Večni Oče! jez Ti darujem zasluženje predrage kervi Jezusove, tvojiga ljubezniviga Sina, in mojiga božjiga Odrešenika, za

vse svoje dušne in telesne potrebe, za pomoč vernim dušam v vicah in posebno tistim, ktere so bile bolj vnete za češenje presvete kervi, ki je cena našiga odrešenja, in za počešenje naše ljubeznive, presvete Matere Marije. Čast bodi Bogu.

Večno bodi češen in hvaljen, o Jezus, kteri si nas s svojo sveto kervjo odrešil!

Naj živi kri Jezusa Kristusa zdej, in vselej, in na vse večne čase! Amen.

Vse k veči božji časti in k počešenju Device Marije, in k pomoči dušam v vicah.

Hvaljen bodi Jezus Kristus!

1845